

Pluimveehouderij in Amerika (2) : de houderij van vleeskuikens en vleeskuikenouderdieren

Ron Meijerhof, onderzoeker vermeerdering en broederij

Van maart tot en met mei 1995 was ik in de gelegenheid om de pluimveeproduktie in de Verenigde Staten van nabij mee te maken. In het eerste artikel ben ik wat ingegaan op de wijze waarop de pluimveehouderij georganiseerd is. In dit artikel wil ik wat nader ingaan op de verschillen tussen Amerika en Nederland voor wat betreft de houderij van vleeskuikens en vleeskuikenouderdieren.

Inleiding

In het algemeen zijn pluimveestallen in Amerika veel minder geavanceerd dan in Nederland. Als uitgangspunt wordt door de integraties meestal de "bottom-line" gehanteerd, dat wil zeggen de hoeveelheid geld die een bepaalde investering uiteindelijk aan de slachtlijn opbrengt.

Opvallend is de hoge mate van uniformiteit in stallenbouw. Zeker binnen een integratie zijn alle stallen nagenoeg gelijk, maar ook tussen integraties komen weinig verschillen voor. De stallen zijn eenvoudige, goed geïsoleerde houten constructies, met aluminium golfplaten aan de buitenkant. De vloer is meestal niet verhard, alleen bij de opfok van kalkoenen en moederdieren wordt soms beton gebruikt. Het strooisel wordt over het algemeen meerdere malen gebruikt. Vleeskuikens worden vaak een jaar of langer op hetzelfde strooisel gehouden.

Gordijnstallen zijn hier erg populair, vooral voor moederdieren en kalkoenen. Vleeskuikens worden meestal in dichte stallen gehouden, evenals opfokdieren.

Klimaatbeheersing

Bij mechanische ventilatie worden de ventilatoren hier praktisch altijd in één van de beide zijmuren geplaatst (dwarsventilatie). Bij leghennen worden de ventilatoren, vanwege de opstelling van de rijen, vaak in de

kopgevel geplaatst (lengteventilatie). Er worden praktisch alleen grote ventilatoren gebruikt, met aan/uit regeling, met een diameter van 90 cm of meer.

Voor elke ventilator wordt een eigen thermostaat ongeveer midden in het hok gehangen, ter hoogte van de ventilator. De ventilator werkt met een handmatig ingestelde timer, die de ventilator bijvoorbeeld gedurende 2 van de 5 minuten laat draaien als de temperatuur volgens de thermostaat te hoog is. Meestal worden de thermostaten van de verschillende ventilatoren voor oplopende temperaturen ingesteld, zodat er telkens meer gaan draaien als de temperatuur verder boven de ingestelde waarde komt. Regelingen op het toerental van de ventilator worden hier praktisch niet gebruikt.

De inlaatkleppen, eenvoudige houten kleppen in beide zijgevels, vaak ongeïsoleerd met een gootje aan de onderkant om het condenswater op te vangen, worden met een aparte regeling geschakeld. Deze regeling werkt op onderdruk. Als de ventilatoren gaan draaien wordt lucht uit de stal getrokken en ontstaat een drukverschil tussen de stal en de buitenlucht. Op basis van dit drukverschil worden de inlaatkleppen geopend. Doordat de inlaatkleppen reageren op drukverschil is de worp van de inlaatlucht min of meer constant, waardoor een redelijk con-

stant luchtpatroon ontstaat. Ook de gordijnen van een stal worden vaak met hetzelfde inlaatsysteem geregeld, hoewel vaak één of soms beide gordijnen handbediend zijn.

Vanwege het overheersende landklimaat kunnen de zomers hier erg warm zijn met, vooral in het midden en noorden van het land, een relatief lage luchtvochtigheid. Dit maakt het mogelijk om de inkomende lucht in de zomer te koelen door water in de inlaatopeningen te vernevelen.

In de zomer wordt in een aantal gevallen overgeschakeld van dwarsventilatie op lengteventilatie, waarbij aparte gordijnen over een relatief korte lengte bij de kopgevel van de stal als inlaatopening worden gebruikt. De normale inlaatkleppen worden in dat geval gesloten. Een aantal ventilatoren in de zijmuur van de stal worden verplaatst naar de kopgevel. Meestal worden voor een stal met 30.000 kuikens in totaal 10 ventilatoren van ongeveer 120 cm diameter in de kopgevel geplaatst. Hierdoor ontstaat een hoge luchtsnelheid over de dieren. In combinatie met koeling door het vernevelen van water in de stal houdt men op deze wijze de temperatuur onder controle. 's-Nachts wordt overgeschakeld op het normale systeem van dwarsventilatie.

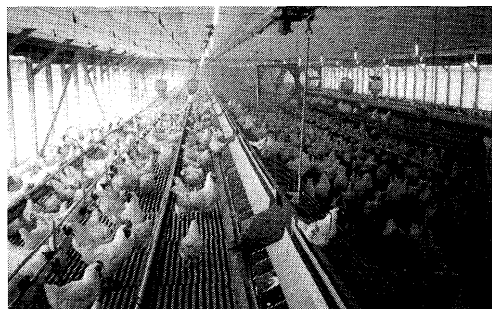
Als verwarming worden vaak gaskachels gebruikt, gestookt op tankgas. Ook deze kachels worden met een eigen thermostaat geschakeld. De verschillende regelsystemen zijn onderling dus meestal niet met elkaar verbonden. Klimaatcomputers zijn hier praktisch onbekend, alhoewel er wel een licht groeiende belangstelling is voor meer geavanceerde klimaatregelingen.

Inrichting stallen voor vermeerdering

Opfokstallen zijn in Amerika afgestemd op het formaat van de ouderdierenstallen, zodanig dat de dieren van een opfokstal ver-

deeld worden over twee ouderdierenstallen. Tijdens de opfok worden de hanen en hennen vaak apart gehuisvest. Naar schatting wordt ongeveer de helft van de dieren gescheiden opgefokt. Hiervoor wordt vaak een gedeelte van de hennenstal gebruikt. In een aantal gevallen wordt een apart bedrijf ingericht voor de opfok van de hanen. In de opfok wordt het voer meestal in pannen verstrekt. Voor het drinkwater worden meestal rondrinkers gebruikt, hoewel ook nippels voorkomen.

De standaardstal voor ouderdieren in Amerika is een gordijnstal voor 8000 moederdieren, met $\frac{2}{3}$ roosters en $\frac{1}{3}$ strooisel. De bezetting is wat lager dan in Nederland, ongeveer 5 dieren/m². De roosters worden tegen de zijmuren geplaatst, met de strooiselruimte in het midden. De vloer onder de strooiselruimte wordt meestal verhard, de vloer onder de roosters is onverhard. De twee rijen nesten worden op de roosters gezet, ongeveer 75 cm van de strooiselruimte af. Tussen het nest en de buitenmuur komen twee voerlijnen, meestal voerkettingen of een getrokken voerspiraal, met een grill. Tussen de beide voerlijnen (dus niet voor het nest) wordt een drinklijn geplaatst waarbij meestal drinknippels worden gebruikt. De hanen worden gescheiden gevoerd, meestal uit een aparte pannenlijn in de strooiselruimte.

Tevens wordt in de strooiselruimte vaak een aantal rondrinkers voor de hanen opgehangen.

Een nieuwe ontwikkeling in Amerika is het gebruik van plastic staafjes in de neus van de hanen. Deze staafjes zijn ongeveer 7-8 cm lang en worden bij plaatsing in de legstal door het neustussenschot aangebracht. De bedoeling van deze "Noz-bones" is om de hanen beter uit de voerbak van de hennen te kunnen weren.

Verschillende merken nesten worden gebruikt, meestal metalen individuele wegrolnesten met astroturf als bodem. Deze nesten zijn uitgevoerd zonder uitdrijf- of afsluitsysteem. Momenteel zijn wat fabrikanten aan het experimenteren met gemeenschappelijke nesten met uitdrijfsysteem, met name vanwege de mogelijkheid om in Europa op de markt te komen. Vooral de lage dollar maakt Europa momenteel een aantrekkelijke markt. De broedeieren worden meestal op de voorbroedtrays verzameld en in lorry's bewaard, die het mogelijk maken om de eieren direct op de voorbroedkarren te schuiven.

Inrichting stallen voor vleeskuikens

Een standaardstal in Amerika is voor ongeveer 30.000 vleeskuikens, afhankelijk van het eindgewicht en het seizoen. De gemiddelde bezetting is wat lager dan in Nederland, ongeveer 18-19 dieren per m², met name vanwege de anders teruglopende kwaliteit aan de slachtlijn. Uitladen wordt hier niet gedaan. Standaard worden 2 rijen voerpannen in een stal van ca.1 4 m breed geplaatst, met aan weerszijden een lijn drinknippels. Hierdoor is de bezetting per voerpan vrij hoog, vaak ongeveer 130-150 dieren per pan. Rondrinkers worden voor vleeskuikens weinig meer gebruikt. Een opvallend verschil met Nederland is dat de vloer van

de stal hier niet verhard is en dat het strooisel in de meeste gevallen voor meerdere rondes, vaak gedurende 1 jaar, wordt gebruikt. Tussen de rondes wordt de stal eigenlijk niet schoongemaakt. Het ergste vuil en stof wordt verwijderd, evenals natte plekken in het strooisel. De toplaag van het strooisel wordt losgemaakt? en vaak wordt een laagje nieuw strooisel aangebracht. Tevens wordt de apparatuur nagekeken en eventueel gerepareerd. De voer- en drinkwatervoorziening wordt meestal wel nat gereinigd. In een aantal gevallen wordt de stal voor de opzet gedesinfecteerd met een atomist en een ontsmettingsmiddel. Na een leegstand van ongeveer 7 dgn. worden opnieuw dieren opgezet. Dode dieren worden meestal op het bedrijf verbrand of gecomposteerd met behulp van mest en strooisel. Vooral composteren is momenteel erg populair vanwege de lage kosten. Een aantal integraties heelt een eigen destructiebedrijf, in een aantal gevallen worden de dode dieren door een commercieel destructiebedrijf opgehaald.

Samenvattend

In dit artikel heb ik een globaal overzicht proberen te geven van de wijze waarop vleeskuikens en vleeskuikenouderdieren in de V.S. worden gehouden, met name lettend op de punten waarop de houderij afwijkt van de situatie in Nederland. In het algemeen kan men stellen dat in Amerika de houderij heel sterk is gericht op het bereiken van een lage kostprijs, soms wel eens ten koste van kwaliteitsverbeteringen op de lange termijn. Door de sterke integraties, met name in de vleessector, speelt de individuele pluimveehouder een verhoudingsgewijs kleine rol in het hele productieproces. □